

Flevo Birdwatching

Datum van de excursie:	12 September 2015
Bezochte gebied:	Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad, AM: 1 ^e excursie van 08.00 tot 12.00 uur PM: 2 ^e excursie van 13.00 tot 16.00 uur
Begeleider:	Robert de Groot

Opmerkelijk: Boomvalk in beide excursies, Rode Wouw, twee stuks in de middag.

Weer: Zonnig, later laaghangende bewolking, maar het bleef droog. Wind uit zuid, minder dan 2 Beaufort

Het was vandaag de dag dat de Triatlon van Almere werd gehouden. De route liep langs veel punten waar we normaliter gaan kijken, en die waren nu onbereikbaar. Dus moest er even uitgeweken worden naar plaatsen die we op dit type excursie weinig bezoeken.

Nederlandse naam	English name	Scientific name	AM	PM	tot
Fuut	Great Crested Grebe	<i>Podiceps cristatus</i>	X	X	X
Dodaars	Little Grebe	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	X	X	X
Aalscholver	Great Cormorant	<i>Phalacrocorax carbo</i>	X	X	X
Grote zilverreiger	Great Egret	<i>Casmerodius albus</i>	X	X	X
Blauwe reiger	Grey Heron	<i>Ardea cinerea</i>	X	X	X
Knobbelzwaan	Mute Swan	<i>Cygnus olor</i>	X	X	X
Grauwe gans	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>	X	X	X
Brandgans	Barnacle Goose	<i>Branta leucopsis</i>	X	X	X
Bergeend	(Common) Shelduck	<i>Tadorna tadorna</i>	X		X
Smient	(Eurasian) Wigeon	<i>Anas penelope</i>	X	X	X
Wilde eend	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>	X	X	X
Krakeend	Gadwall	<i>Anas strepera</i>	X	X	X
Slobeend	(Northern) Shoveler	<i>Anas clypeata</i>	X	X	X
Wintertaling	(Common) Teal	<i>Anas crecca</i>	X	X	X
Tafeleend	(Common) Pochard	<i>Aythya ferina</i>	X	X	X
Kuifeend	Tufted Duck	<i>Aythya fuligula</i>	X	X	X
Bruine kiekendief	Marsh Harrier	<i>Circus aeruginosus</i>	X		X
Sperwer	(Eurasian) Sparrowhawk	<i>Accipiter nisus</i>	X	X	X
Buizerd	(Common) Buzzard	<i>Buteo buteo</i>	X	X	X
Rode wouw	Red Kite	<i>Milvus milvus</i>		X	X
Zeearend	White-tailed Eagle	<i>Haliaeetus albicilla</i>		X	X
Torenvalk	(Common) Kestrel	<i>Falco tinnunculus</i>	X	X	X
Boomvalk	Hobby	<i>Falco subbuteo</i>	X	X	X
Waterhoen	Moorhen	<i>Gallinula chloropus</i>	X	X	X
Meerkoet	(Common) Coot	<i>Fulica atra</i>	X	X	X
Kievit	Northern Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>	X	X	X
Kokmeeuw	Black headed Gull	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	X		X

In samenwerking
met
Flevo Bird Watching
uitgevoerd door:

RAFIKI

BIRDWATCHING

Flevo Birdwatching

Houtduif	Wood Pigeon	<i>Columba palumbus</i>	X	X	X
Grote bonte specht	Great spotted Woodpecker	<i>Dendrocopos major</i>	X		X
Boerenwaluw	Barn Swallow	<i>Hirundo rustica</i>	X	X	X
Winterkoning	Wren	<i>Troglodytes troglodytes</i>	H	H	H
Paapje	Whinchat	<i>Saxicola rubetra</i>	X		X
Tapuit	Northern Wheatear	<i>Oenanthe oenanthe</i>	X		X
Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>	H	H	H
Pimpelmees	Blue Tit	<i>Parus caeruleus</i>	X	X	X
Koolmees	Great Tit	<i>Parus major</i>	X	X	X
Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>	X	X	X
Gaai	(Eurasian) Jay	<i>Garrulus glandarius</i>	X	X	X
Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>	X	X	X
Kauw	(Eurasian)Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>	X	X	X
Raaf	(Common) Raven	<i>Corvus corax</i>	X		X
Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>	X	X	X
Huismus	House Sparrow	<i>Passer domesticus</i>	X	X	X
Vink	Chaffinch	<i>Fringilla coelebs</i>	X	X	X
Groenling	Greenfinch	<i>Chloris chloris</i>	X	X	X
Putter	Goldfinch	<i>Carduelis carduelis</i>	X	X	X
Rietgors	Reed Bunting	<i>Emberiza schoeniclus</i>	X		X
..			
		Gezien	43	37	45
		Gehoord	2	2	2
		Totaal	45	39	47

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder.

OCHTEND EXCURSIE (AM)

Oostvaarder(1), NME Centrum gemeente Almere. Twee verdiepingen vogelplezier. Op de eerst verdieping een zaal met glazen ramen die een goed uitzicht biedt op de Oostvaardersplassen. Soms, in de zomer, kunnen de ramen open geschoven. Op de tweede verdieping ligt het Kraaiennest, een open balkon, wel met een dak erboven, maar zonder de vertekening die zelfs de beste ruiten toch nog altijd geven. Op de eilandjes in het meer voor dit gebouw broeden Kluut, Kievit, Kleine Plevier: Altijd zijn er Grauwe Ganzen en het spektakel van een Vos in de lente die de gansjes belaagt. Goede kans op meerdere soorten roofvogels, Zeearend, Slechtvalk, Bruine Kiekendief maar ook Sperwer, Havik, Buizerd en soms, voor een paar dagen in de herfst Visarend: Om 8 uur is het informatiecentrum nog dicht, we kijken daarom eerst van bij de picknicktafels. De grote kudde Konik-paarden staat aan de overkant. Meerdere honderden paarden. Vlak voor ons in het water erg veel karpers, die met graagte de plukken gemaaid gras verorberen. Er zijn ook vogels in beeld, er komt een Blauwe Reiger langs vliegen, we zien Krakeenden, Wilde Eenden en Zilverreigers. Deze laatsten zijn allemaal Groot. Ze hebben zonder uitzondering gele snavels, en bij Kleine Zilverreiger zie je dat nooit. Daarna lopen we eerst richting west. We nemen het voetpad en zien al gauw telkens een vogel uit het riet opvliegen, en weer landen. En dan ergens anders hetzelfde. Het zijn Paapjes, dat klinkt beter dan het officiële "Papen", dat in het katholieke zuiden van ons land als enigszins denigrerend kan worden opgevat. Vanaf de uitkijkeuvel zien we vier Bergeenden, waarvan er tenminste een juveniel is. Die heeft een grijzere kap en wit op het voorhoofd. Er zwemmen ook Krakeenden en op de kant zitten er een paar Wintertalingen. Er komen in de verte joggers aan, een bootcamp. Gelukkig trekt een Boomvalk zich daar weinig van aan,

In samenwerking
met
Flevo Bird Watching
uitgevoerd door:

RAFIKI

BIRDWATCHING

In samenwerking
met
Flevo Bird Watching
uitgevoerd door:

RAFIKI BIRDWATCHING

vlakbij de heuvel probeert hij een Boerenzwaluw te pakken, dat lukt niet. Hij vliegt terug langs ons heen en laat zich goed bekijken; motorhempje, witte wangen, zwaar gestreept op onderzijde, iets roods op de buik en donker grijs van boven. Soort van de ochtend. Donker op de rug en rood op de buik zien we later nog een paar keer; Grote Bonte Specht. Ook Putters in dode hoge takken. Rond tien uur zijn we weer bij ons uitgangspunt, er is nu ook mogelijkheid om het toilet te gebruiken, want het centrum is open. Vandaar naar het volgende punt:

Natte Graslanden (19) Iets meer dan een vierkante kilometer, aan drie kanten te bezichtigen vanaf fietspaden en van achter kijkschermen. Voormalig weidegebied, nu beschermd. Meest interessant in lente en herfst. Droogt in de zomer soms te ver uit. Open grasland met ondiepe plassen en slootjes. Veel waadvogels, maar ook soms jagend Zeearend, Havik en Sperwer. Watersnip, en meerdere soorten eenden, Dodaars en soms Geoorde Fuut op het water. De struiken op de dijk herbergen veel zangvogels, maar deze verstoppelen zich vaak goed. In de wilgen aan de zuidkant van het fietspad veel sporen van Bever: De meeste zangvogels zijn nu stil of verdwenen naar het zuiden. Vooral de eend-achtigen komen nu in beeld. Bij het eerste kijkscherm zien we Kuif- en Tafeleend. Beide soorten zijn op dit moment nog in overgangskleed (ze krijgen een nieuw pak veren, zodat ze de winter goed door kunnen komen), en daarom wat minder makkelijk te herkennen, alhoewel de bruine kop van de man Tafeleend er al wel een beetje doorkomt. Er zwemt ook een Dodaars en een Meerkoet. In een flits komt er een Sperwer voorbij, slechts enkelen zien het beest, maar de Spreeuwen die ineens uit de vegetatie komen, hebben de sluipmoordenaar wel gezien, paniek. De Sperwer komt helaas niet nog een keer in beeld. We proberen het wel, maar jammer. Daarna lopen we verder, en vinden een boom die, aangevreten door Bevers, in Augustus tijdens een storm is omgewaaid. De Bevers zijn nu bezig om hun werk af te maken; er worden grote zijtakken afgebeten. Sommige van die stompjes zitten op driekwart meter of hoger. Zo krijg je een idee van de grootte van het dier. Bij de tweede observatie plaats letten we op de lage ingang en de balken binnenin. Ergens is het ontwerp toch niet ideaal, maar het uitzicht klopt in ieder geval wel. Grote aantallen Grauwe Ganzen zitten overal verspreid in beeld. Meerdere Grote Zilverreigers zijn aan het foerageren, en dichtbij zit een groep eenden. We zien Wintertaling, Slobeend en Krakeend. Een groep Dodaarsen zwemt ook vrij dicht bij. Ze zijn heel frequent aan het duiken, maar dat is niet om te vluchten voor ons. Op een paar palen in de verte zit een Torenavalk, hier hebben we echt de telescoop voor nodig. Er loopt daar ook een Kievit, de enige die we die ochtend zien. Terug naar de auto lopend zien we nog iets beter de Groenling en wat Putters. Toch nog iets van zangvogeltjes. Onderweg nog wat Kauwen, en Buizerd op hekje. De ambtsketting is goed te zien. Even na twaalf uur nemen we afscheid van elkaar, een aardige introductie in het vogels kijken tijdens een triatlon.

MIDDAG EXCURSIE (PM)

Natte Graslanden (19) Iets meer dan een vierkante kilometer, aan drie kanten te bezichtigen vanaf fietspaden en van achter kijkschermen. Voormalig weidegebied, nu beschermd. Meest interessant in lente en herfst. Droogt in de zomer soms te ver uit. Open grasland met ondiepe plassen en slootjes. Veel waadvogels, maar ook soms jagend Zeearend, Havik en Sperwer. Watersnip, en meerdere soorten eenden, Dodaars en soms Geoorde Fuut op het water. De struiken op de dijk herbergen veel zangvogels, maar deze verstoppelen zich vaak goed. In de wilgen aan de zuidkant van het fietspad veel sporen van Bever: .Wat betreft de soorten die we die middag zien in dit gebied, is het aardig overeenstemmend. De Torenavalk zit nog op krek dezelfde plek. Dodaars komt mooi voorbij en Ganzen zijn nog steeds Grauw. De uitschieter is een Sperwer (misschien dezelfde als deze morgen, maar nu veel langer in beeld. Zij (het is een vrouwtje) vliegt over de tweede hut heen en draait ook nog haar zij naar ons toe. Geen zware oogstreep en formaat lijkt ook iets kleiner dan Havik. Groenling en Putter komen minder goed in beeld.

Boomvalk, *Falco subbuteo*

Kotterbos (2) Een gebied dat aansluit bij de Oostvaardersplassen. Lag vroeger helemaal buiten het hek. Het noordelijke gedeelte is nu middels een onderdoorgang onder het spoor verbonden met het beschermde gebied. Dat gedeelte is nu ook omheind. In het vrij toegankelijke deel opletten voor Wielewaal en Appelvink, Nachtegaal en Zwartkop. Er is ook een uitkijkheuvel van waar uit je in het beschermde gebied kan kijken. In het bos liggen ook enkele kleinere beschutte vijvertjes, hier broeden Dodaars en Waterhoen : Van af de parkeerplaats lopen we door het bos richting de uitkijkheuvel. Bij het meertje dat in het bos ligt vinden we wat jonge Wilde Eenden, maar ook een Dodaars. Dit beest is heel schuw en verbergt zichzelf meerdere malen onder water en in de vegetatie. Ook nog Meerkoet hier. Verder heeft het bos niet veel te bieden, alleen een Alarmerel, (de paniekerige roep van een Merel in Almere), en een paar schreeuwen van de (Vlaamse) Gaai. Naast het spoor ligt een uitkijkheuvel, behoorlijk steil, maar ook lekker hoog. Je kijkt over de bovenleiding van het spoor. Voor de jongste deelneemster komen er een paar honderd paarden in beeld. Altijd fijn als een belofte waargemaakt kan worden. Want, vanochtend hadden we gezien dat de kudde zich best snel kan verplaatsen. Met de telescoop pakken we een vogel die op een boomstomp zit. Met de kijker zie je alleen dat het een vogel is, maar met 50x is duidelijk dat hier een Boomvalk rust en het menu uitpluist. Bewijsfoto hiernaast. Er zwermen nog steeds grote groepen Boerenzwaluwen in de buurt. We pikken ook een vliegende roofpiet op. In eerste instantie denken we aan Bruine Kiekendief, totdat het beest in een bocht zijn staart uitspreidt. Wauw, een Wouw en wel een Rode Wouw. Het wordt nog beter

want enkele tellen later zien we zelfs een tweede. Dit wordt de topsoort van deze middag, zelfs van deze dag. Er zit duidelijk meer veerkracht in onze tred wanneer we teruglopen om naar het volgende punt te gaan.

Oostvaarder(1), NME Centrum gemeente Almere. Twee verdiepingen vogelplezier. Op de eerst verdieping een zaal met glazen ramen die een goed uitzicht biedt op de Oostvaardersplassen. Soms, in de zomer, kunnen de ramen open geschoven. Op de tweede verdieping ligt het Kraaiennest, een open balkon, wel met een dak erboven, maar zonder de vertekening die zelfs de beste ruiten toch nog altijd geven. Op de eilandjes in het meer voor dit gebouw broeden Kluut, Kievit, Kleine Plevier: Altijd zijn er Grauwe Ganzen en het spektakel van een Vos in de lente die de gansjes belaagt. Goede kans op meerdere soorten roofvogels, Zeearend, Slechtvalk, Bruine Kiekendief maar ook Sperwer, Havik, Buizerd en soms, voor een paar dagen in de herfst Visarend: We klimmen meteen naar het Kraaiennest, de bovenste verdieping met het best uitzicht. Het waait nauwelijks en het regent nog steeds niet, dus het uitzicht is prima. We koppen nog een soort in: Brandgans. Er zit bijna op de horizon nog een grote donkere vlek in een boom. De telescopen ter plaatsae zijn onvoldoende om het scherp in beeld te krijgen, maar met de eigen telescoop zie je de witte staart, en het enorme formaat van de vogel. Dit is een Zeearend. Twee drie klanten kunnen hem ook nog even zien voordat het beest wegvliegt. Ook in de vlucht is de witte staart goed te zien. Dat was de zevende soort roofvogel vandaag. Opvallend was dat er weinig waadvogels/steltlopers in beeld kwamen. Eigenlijk alleen een Kievit. Terugrijdend vlak bij huis meerdere groepjes van soms wel 20 Kieviten gezien, maar dat was niet tijdens de excursie. Ze zijn er dus wel, maar ze waren even niet in de Oostvaardersplassen, in ieder geval niet in het kleine deel dat we konden bezoeken vandaag.

Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:

Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwde. Fotografie: Ruben Smit.
Tekst: Rinske Hillen and Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodem. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever : Staatsbosbeheer

ISBN: 90-805009-2-5

De filmposter van "De Nieuwe Wildernis", een film van Ruben Smit. Heel mooie beelden. Première in september 2013

In samenwerking met
Flevo Bird Watching
uitgevoerd door:

RAFIKI

BIRDWATCHING

Flevo Birdwatching

Hutten en uitkijkeuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.

In samenwerking met Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI

BIRDWATCHING

